

شماره بخشنامه : 292087-91

تاریخ : ۱۳۹۱/۱۱/۰۲

موضوع	بخشنامه شماره 91/292087 مورخ ۱۳۹۱/۱۱/۰۲ ؛ ابلاغ نسخه نهایی دستورالعمل اجرایی تأسیس، فعالیت و نظارت بر صندوق های قرض الحسنه مؤسسات اعتباری
۹۱۲۹۲۰۸۷	۱۳۹۱/۱۱/۰۲
بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران	به تعالی
ه سال ۱۳۹۱، سال تولید ملی، حمایت از کار و سرمایه ایرانی	جهت اطلاع مدیران عامل کلیه بانکهای دولتی و غیر دولتی شرکت دولتی پست بانک و مؤسسه اعتباری توسعه ارسال گردید.
با سلام	احتراما به استحضار میرساند کمیسیون مقررات و نظارت مؤسسات اعتباری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در بیست و پنجمین جلسه مورخ ۱۳۹۱/۱۰/۰۳ تصمیمات ذیل را در خصوص دستورالعمل اجرایی تأسیس فعالیت و نظارت بر صندوقهای قرض الحسنه مؤسسات اعتباری مصوب شانزدهمین جلسه مورخ ۱۳۹۰/۰۳/۰۴ کمیسیون اعتباری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موضوع بخشنامه شماره ۹۰۶۲۶۹۰ مورخ ۱۳۹۰/۰۳/۲۲ اتخاذ نمود:
تعریف عبارت فعالیت قرض الحسنه مندرج در ماده (۱) دستورالعمل مزبور به شرح ذیل اصلاح می گردد	فعالیت قرض الحسنه جذب سپرده قرض الحسنه پس انداز ریالی و اعطای قرض الحسنه
تبصره ای به شرح ذیل به ماده (۲) دستورالعمل فوق الذکر اضافه می گردد	تبصره فعالیت قرض الحسنه پس انداز ارزی مشمول فعالیت صندوق نمی گردد.
در خاتمه ضمن ایفاد نسخه نهایی دستورالعمل اجرایی تأسیس فعالیت و نظارت بر صندوق های قرض الحسنه مؤسسات اعتباری خواهشمند است دستور فرمایند مراتب به کلیه واحدهای ذی ربط آن بانک مؤسسه اعتباری غیر بانکی ابلاغ و بر حسن اجرای آن نظارت گردد. ۱۳۳۲۱۰۸ ان	مدیریت کل مقررات مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی
اداره مطالعات و مقررات بانکی	امیر حسین امین آزاد
۰۲-۳۲۱۵	پیوست: ۷ برگ
تهران - بلوار میرداماد- شماره ۱۴۴، تلفن : ۲۹۹۵۱	صندوق پستی : ۷۱۷۷ ر ۱۵۸۷۵، فاکس : ۶۶۷۲۵۶۷۴، بیات اینترنتی : www.chi.ir
بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران	مدیریت کل مقررات مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی
اداره مطالعات و مقررات بانکی	دستورالعمل اجرایی تأسیس، فعالیت و نظارت بر
صندوق های قرض الحسنه مؤسسات اعتباری	سال ۱۳۹۱
"بسمه تعالی"	دستورالعمل اجرایی تأسیس فعالیت و نظارت بر صندوقهای قرض الحسنه مؤسسات اعتباری
مقدمه	به منظور حمایت تشویق و گسترش فرهنگ قرض الحسنه و هم چنین در اجرای تکالیف
قانونی مقرر در بند «الف» ماده ۸۶ قانون برنامه پنج ساله پنجم توسعه مصوب سال ۱۳۸۹ و تبصره ۱ ماده ۱۲ سیاستهای پولی اعتباری و نظارتی نظام بانکی کشور در سال ۱۳۹۰، مصوب ۱۳۸۹/۱۲/۵ شورای پول و اعتبار و در چارچوب بند «الف»	ماده ۲ آیین نامه اصلاحی ثبت تشکیلات و مؤسسات غیر تجاری مصوب سال ۱۳۳۷ دستورالعمل اجرایی تأسیس فعالیت و
نظارت بر صندوق های قرض الحسنه مؤسسات اعتباری به شرح ذیل تصویب می گردد	ماده ۱ در این دستورالعمل عناوین ذیل به جای عبارات مربوطه به کار می رود

دستور العمل دستورالعمل اجرایی تأسیس فعالیت و نظارت بر صندوقهای قرض الحسنه مؤسسات اعتباری بانک مرکزی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران صندوق صندوق قرض الحسنه مؤسسات اعتباری مجوز تأسیس مجوز کتبی بانک مرکزی که پس از طی مراحل پیش بینی شده در این دستورالعمل و برای ثبت صندوق در مرجع ثبت شرکت ها صادر می شود.

مجوز فعالیت مجوز کتبی بانک مرکزی که به منظور شروع فعالیت صندوق صادر می شود.

مؤسسه اعتباری بانک یا مؤسسه اعتباری غیربانکی که قصد انجام فعالیت قرض الحسنه را دارد.

فعالیت قرض الحسنه جذب سپرده قرض الحسنه پس انداز ریالی و اعطای قرض الحسنه

ماده ۲ مؤسسه اعتباری که قصد فعالیت قرض الحسنه دارد موظف است با تأسیس صندوق فعالیت های قرض الحسنه خود را در این صندوق متمرکز نموده و از انجام فعالیت قرض الحسنه در خارج از چارچوب صندوق اکیداً خودداری نماید.

تبصره - فعالیت قرض الحسنه پس انداز ارزی مشمول فعالیت صندوق نمی گردد.

ماده - مؤسسه اعتباری مکلف است طی یک دوره سه ماهه با اخذ مجوز از بانک مرکزی اقدام به تأسیس صندوق و تفکیک و انتقال حسابهای قرض الحسنه خود به صندوق نماید.

ماده ۴ صندوق موظف است در مکاتبات یا تبلیغات خود از عبارت «صندوق قرض الحسنه بانک مؤسسه اعتباری غیربانکی استفاده نماید.

ماده ۵ ایجاد شعبه توسط صندوق موکول به تایید قبلی بانک مرکزی است جابجایی دفتر مرکزی و شعب صندوق لازم است قبلاً به اطلاع بانک مرکزی رسانده شود.

ماده ۶ سرمایه صندوق حداقل پنجاه میلیارد (۵۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال می باشد. این مبلغ باید توسط مؤسسه اعتباری تأمین شود.

تبصره - سرمایه اختصاص یافته توسط مؤسسه اعتباری برای تأسیس صندوق نباید از منابع سپرده گذاران تأمین گردد.

ماده ۷ مؤسسه اعتباری باید به همراه درخواست کسب مجوز تأسیس صندوق، مدارک و اطلاعات ذیل را به بانک مرکزی ارائه نماید

اساسنامه پیشنهادی صندوق مطابق با اساسنامه نمونه بانک مرکزی

نام و مشخصات میزان تحصیلات سابقه فعالیت و سمت های قبلی اعضای هیأت امناء هیأت مدیره و مدیر عامل پیشنهادی

الزام کتبی مدیر عامل مؤسسه اعتباری مبنی بر انجام عملیات طبق مقررات این دستورالعمل

اصلاح شده بر اساس بند ۱ از بیست و پنجمین صورتجلسه مورخ ۱۳۹۱/۱۰/۰۳ کمیسیون مقررات و نظارت مؤسسات اعتباری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

اصلاح شده بر اساس بند ۱ از بیست و پنجمین صورتجلسه مورخ ۱۳۹۱/۱۰/۰۳ کمیسیون مقررات و نظارت مؤسسات اعتباری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

ماده ۸ صدور مجوز تأسیس منوط به رعایت مفاد این دستورالعمل و تأیید اساسنامه صندوق توسط بانک مرکزی است.

ماده ۹ اعضای هیأت امنای صندوق باید از میان اعضای هیأت مدیره مؤسسه اعتباری انتخاب گردند.

ماده ۱۰ مسئولیت انتخاب هیأت مدیره و مدیر عامل بر عهده هیأت امناء می باشد.

تبصره ۱ - حداقل یک نفر از اعضای هیأت مدیره صندوق باید از اعضای هیأت مدیره مؤسسه اعتباری باشد.

تبصره ۲ رئیس هیأت مدیره صندوق باید از اعضای هیأت امنای صندوق باشد.

تبصره ۳ - اکثریت اعضای هیأت مدیره صندوق باید از میان اشخاصی غیر از اعضای هیأت مدیره مؤسسه اعتباری انتخاب شوند.

ماده ۱۱ انتخاب اعضای هیأت امناء هیأت مدیره و مدیر عامل منوط به تایید بانک مرکزی است.

ماده ۱۲ بانک مرکزی پس از دریافت اساسنامه ثبت شده آگهی ثبت در روزنامه رسمی یا رسید دریافت روزنامه و سایر مدارک لازم و هم چنین اسامی صاحبان امضای مجاز، طرف مدت ده روز نسبت به صدور مجوز فعالیت اقدام می نماید.

تبصره مؤسسه اعتباری برای شروع فعالیت صندوق باید از بانک مرکزی مجوز فعالیت دریافت نماید.

ماده ۱۳ ارکان صندوق عبارتند از هیأت امناء هیأت مدیره مدیر عامل و بازرس یا بازرسان

تبصره شرایط و نحوه انتخاب، ارکان به ترتیب مندرج در اساسنامه صندوق میباشد.

ماده ۱۴ منابع مالی صندوق از محلهای زیر قابل تأمین میباشد

الف - سرمایه صندوق این منابع به صورت آورده نقدی و غیر نقدی است و تا قبل از انحلال و تصفیه کامل امور صندوق اعم از بازپرداخت سپرده ها و ایفای تعهدات آن قابل مطالبه نمی باشد.

ب - وجوه دریافتی از اشخاص تحت عنوان سپرده قرض الحسنه پس انداز

ب - هدایا و کمکهای نقدی و غیر نقدی اشخاص حقیقی و حقوقی صندوق در قبال دریافت این منابع هیچ گونه تعهدی بر استرداد یا اعطای امتیاز و امثال آن به اهدا کنندگان یا سایر اشخاص ندارد.

ت - موقوفات، وصایا، خیرات و میراث و ... این منابع توسط اشخاص نیکوکار به منظور اعطای تسهیلات قرض الحسنه در چارچوب وظایف صندوق در اختیار آن قرار میگیرد.

ت - کارمزد دریافتی کارمزد مندرج در ماده ۲۲ و همچنین حق عاملیت دریافتی بابت موارد ذکر شده در ماده ۱۸ این دستورالعمل باید برای تأمین هزینه های جاری صندوق مورد استفاده قرار گیرد و در صورت وجود مازاد مبلغ آن به عنوان یکی از منابع صندوق مورد استفاده قرار می گیرد.

ج - سایر منابع به تأیید بانک مرکزی

ماده ۱۵ صندوق صرفاً میتواند نسبت به گشایش حساب قرض الحسنه پس انداز اقدام نماید.

ماده ۱۶ مسئولیت ضمانت بازپرداخت سپرده های قرض الحسنه پس انداز بر عهده موسسه اعتباری می باشد.

ماده ۱۷ به سپرده های اشخاص نزد صندوق هیچ گونه سودی تعلق نمی گیرد.

ماده ۱۸ صندوق موظف است حساب قرض الحسنه ویژه برای وجوه تودیع شده توسط اشخاص حقیقی و حقوقی افتتاح نماید و بر اساس شرایطی که به موجب قرارداد عاملیت منعقد فی ما بین تودیع کننده و صندوق منعقد میشود تسهیلات قرض الحسنه را به اشخاص حقیقی و حقوقی اعطا نماید.

ماده ۱۹ افتتاح حساب قرض الحسنه سکه طلا توسط صندوق صرفاً با مجوز بانک مرکزی امکان پذیر است. در این حساب اعطای تسهیلات و بازپرداخت آن به صورت سکه طلا خواهد بود.

ماده ۲۰ مصارف صندوق صرفاً در قالب تسهیلات قرض الحسنه انجام می پذیرد. این تسهیلات برای رفع نیازهای ضروری و بر اساس مقررات مصوب شورای پول و اعتبار اعطا خواهد شد.

ماده ۲۱ حداکثر مبلغ تسهیلات قابل پرداخت به هر شخص توسط بانک مرکزی تعیین میشود. تبصره - تسهیلات قابل پرداخت از محل وجوه تودیع شده موضوع ماده ۱۸ این دستورالعمل از محدودیتهای این ماده مستثنی است.

ماده ۲۲ صندوق بابت تسهیلات قرض الحسنه اعطایی از مشتریان خود صرفاً می تواند کارمزد دریافت نماید. تبصره حداکثر نرخ کارمزد تسهیلات قرض الحسنه اعطایی از سوی صندوق توسط بانک مرکزی تعیین خواهد شد.

ماده ۲۳ ارائه هرگونه برنامه زمان بندی برای اعطای تسهیلات قرض الحسنه در قبال سپرده گذاری برای مدت معین در چارچوب برنامه جدولی بر اساس نوبت و مبلغ و موارد مشابه توسط صندوق ممنوع است.

ماده ۲۴ اعطای جوایز به دارندگان حسابهای سپرده قرض الحسنه پس انداز مطابق مقررات مصوب شورای پول و اعتبار میباشد.

ماده ۲۵ پس از ایجاد صندوق انجام هر گونه فعالیت قرض الحسنه پس انداز توسط مؤسسه اعتباری ممنوع میباشد.

تبصره - موسسه اعتباری در دوران انتقال نمیتواند مانده پس انداز قرض الحسنه را به غیر از تسهیلات قرض الحسنه اختصاص دهد.

ماده ۲۶ صندوق موظف به ایجاد سامانه جامع اطلاعاتی برای حساب های خود میباشد.

ماده ۲۷ صندوق مکلف است امکان دسترسی بر خط بانک مرکزی به سامانه جامع اطلاعاتی خود را فراهم نماید.

ماده ۲۸ صندوق موظف است تمامی عملیات خود را بر اساس استانداردهای حسابداری و ضوابط مورد تأیید بانک مرکزی اجرا و ثبت نماید.

ماده ۲۹ صندوق موظف است حسب اعلام بانک مرکزی کلیه اطلاعات مورد نیاز و نیز صورتهای مالی خود را همراه با یادداشتهای پیوست به بانک مرکزی ارائه دهد.

ماده ۳۰ بانک مرکزی در هر زمان که تشخیص دهد میتواند بازرسان خود را جهت رسیدگی به حساب های صندوق اعزام نماید. مدیران صندوق مکلفند تمامی اسناد مدارک و دفاتر خود را جهت این گونه رسیدگیها ارائه نمایند و امکان رسیدگیهای لازم را برای بازرسان بانک مرکزی فراهم سازند.

ماده ۳۱ چنانچه در رسیدگیهای بانک مرکزی تخلف از ضوابط احراز گردد موارد به تشخیص این بانک جهت اصلاح رویه به صورت اخطار کتبی با قید مهلت به صندوق مربوط اعلام می شود.

تبصره در صورتی که گزارشهای بازرسان بانک مرکزی و بررسیهای این بانک حکایت از اصرار بر ادامه تخلف صندوق ذریبط داشته باشد و یا تخلفات صندوق مورد نظر آشکارا مغایر با مقررات و موازین قانونی موجود باشد و یا دامنه شکایات از صندوق مربوط از حد متعارف بالاتر ارزیابی شود در این صورت بانک مرکزی میتواند نسبت به ابطال مجوز فعالیت صندوق مورد نظر اقدام نماید.

ماده ۳۲ توقف فعالیت و یا انحلال صندوق پس از طی مراحل قانونی و تعیین تکلیف نحوه بازپرداخت سپرده های قرض الحسنه و وجوه موضوع حساب قرض الحسنه ویژه موضوع بند «ب» ماده ۱۴ و ماده ۱۸ این دستورالعمل و اعلام قبلی و کتبی مراتب توسط صندوق به بانک مرکزی و کسب موافقت این بانک صورت می گیرد.

تبصره بانک مرکزی تا زمان بازپرداخت آخرین مبلغ وجوه سپرده گذاران و وجوه اداره شده بر عملیات تصفیه صندوق در دوره توقف و انحلال نظارت می نماید.

ماده ۳۳ پس از تصفیه امور صندوق منابع مالی مازاد و سایر اموال صندوق مطابق اساسنامه و سایر قوانین و مقررات ذریبط به مصرف خواهد رسید.

ماده ۳۴ هر گونه تغییر در اساسنامه صندوق موکول به تأیید قبلی بانک مرکزی است.

ماده ۳۵ صندوق در مواردی که در این دستورالعمل ذکر نشده است تابع قوانین و مقررات جاری از جمله قانون پولی و بانکی کشور قانون عملیات بانکی بدون ربا قانون تنظیم بازار غیر متشکل پولی قانون مبارزه با پولشویی مصوبات شورای پول و اعتبار بخشنامه ها، دستورالعمل ها و مقررات بانک مرکزی و سایر قوانین و مقررات موضوعه میباشد.

دستورالعمل اجرایی تأسیس فعالیت و نظارت بر صندوقهای قرض الحسنه مؤسسات اعتباری در یک مقدمه ۳۵ ماده و ۱۲ تبصره در شانزدهمین جلسه مورخ ۱۳۹۰/۳/۴ کمیسیون اعتباری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به تصویب رسید و از تاریخ ابلاغ آن به بانکها و مؤسسات اعتباری غیر بانکی لازم الاجرا می باشد.

<https://ravihesab.com>

موسسه آموزشی راوی حساب